

August 2008

የኢትዮጵያ ዴሞክራሲያዊ ሃይሎች ህብረት
ለውይይት የቀረበ ምስጢራዊ ሰነድ

የትግል አቅጣጫችን በተጨማሪም ይሁን?

ባለፈው "ህዝባዊ ሰላማዊ ትግል ሰንሰለት" በሚል መግለጫችን ህብረቱ ከአንግዲህ የሚከተለው የትግል ስልት ምን እንደሚመስል አስቀምጧል። ለሃገራችን ችግሮች ዘላቂ መፍትሄዎች ለመስጠት በሚደረገው ትግል ወሳኝ የሚሆነው ምእራፍ የኢህአዴግ መሪዎች በህዝብ ትግል ተገደው ሁሉን አቀፍ የሆነ "የዴሞክራሲያዊ ሽግግር ጉባኤ" መሰየም ጉዳይ ነው። በመሆኑም የትግላችን ስትራቴጂያዊ አላማ ይሆናል። ወደዚህም በሚደረገው የትግል ጉዞ ቁልፍ የሚሆነው ጥያቄ ህዝባችንን መልሰን እንደ ግንቦቱ የትግሉ ባለቤት ማድረግ እንደሆነ ጠቁመናል። ለዚህ ደግሞ ዛሬ ባለው ጠቅላላ የትጥቅ መፍታት አባዜ ይህንን ህዝብ ምን ክቡር ቢሆኑ በትላልቅ ሃገራዊና ዴሞክራሲያዊ ራዕዮች ብቻ ለማንቀሳቀስ መሞከር ከተጨማሪ የህብረተሰባችን ሁኔታ ሳይሆን ከራሳችን ህልም የሚፈልቅ ጨርሶ የማይሰራ ስትራቴጂ እንደሚሆንም አስቀምጠናል። በአርማም አሁን በአጠቃላይ በተቃዋሚው ጎራ ከኢኮኖሚና ማህበራዊ ቀውሶች ይልቅ ለፖለቲካውና ለተቋማት ግንባታ የቅድሚያ ቅድሚያ ሰጥተን ታግለን ከዚያ ይህ ትግል ድል ሲያደርግ እነዚህን ችግሮች መያያዝ እንጀምራለን የሚል አዝማሚያ አለ። በዚህ "የትግል ስልት" ከተመራን ከትግሉ ሜዳ ባገለልንው ህዝብ እኛም ተረስተን ትግል እያልን መኳተን እንደምንቀጥል ግልፅ ይመስለናል።

ከየካቲት ሸንፈት በኋላ በአንደዚህ አይነቱ አካሄድ ለአመታት "ሁሉም ነገር ከደርግ በኋላ ይደረስበታል" እየተባለ የህዝባችንን የሰማይ ሰባሪ የሚያክሉ የኢኮኖሚና ማህበራዊ የኑሮ ችግሮች በይደር ትተው "ከሰማይ በራቁ" መፈክሮች ዙሪያ ሲታገሉ ዴሞክራቶችና አገር ወዳጆች ተዘረክረከው ስመ ጥፋው የለንደን ጉባኤ እንደደረሰባቸው አይተናል። ከዚያም ወዲህ አስፈላጊና የግድ በሆነው የፖለቲካ ለውጥ ትግልና በማህበራዊና ኢኮኖሚው ዘርፍ በሚደረጉት ትግሎች ሚዛናዊ ግንኙነት መፍጠር ስላልቻልን እኛም ህዝባችንም የምንመኘውን በጎ ለውጥ ለማምጣት አልተቻለም። ከዚህ ስህተት በመማር ነው ትግላችን ህዝባችንን መልሶ የትግሉ ባለቤት ማድረግ ሳይሆን ማተኮር ይኖርበታል የምንለው። ይህንን አላማ በተግባር ለመተርጎም ከፈለግን ደግሞ ብዙ አማራጮች የሉንም። ሚልዮኖች ዛሬ ዘግኛን የሆነ የኑሮ ቀውስ ውስጥ ቢዘፈቁ ይህ የሆነው በግንቦት 97 ከድምፃቸው ጋር ቀርበውላቸው የነበሩት በጎ የኢኮኖሚና ማህበራዊ አማራጮች ተዘርፈው የኢህአዴግ አጥፊ ፖሊሲዎች በመቀጠላቸው መሆኑን ተረድተው በፖለቲካ ጥያቄዎች ብቻ ሳይሆን በነዚህ በጎ አማራጮችም ዙሪያ እንዲታገሉ መቀስቀስም ያስፈልጋል።

ይህ አካሄዳችን እንዲሰምር ከፈለግን የትግሉ አመራር በሶስት በምንም አይነት ሊነጣጠሉ በማይችሉ ቁልፍ ጥያቄዎች ዙሪያ መስራት ይኖርበታል ብለናል። አንደኛ የተለያዩ የህብረተሰብ ክፍሎች ብሶታቸውን አንግበው ለችግራቸው መፍትሄ ለመሻት እንዲታገሉ መቀስቀስ ሁለተኛ እነዚህ የተለያዩ የህብረተሰብ ክፍሎች "ብሶትህ ብሶቴ" በሚል መንፈስ በትግግዝና በአንድነት እንዲነሱ ሁኔታዎችን ማመቻቸትና ሶስተኛ ደግሞ ይህ ትግል ለዴሞክራሲያዊ ለውጥ ከሚደረገው ትግል ጋር ተቆራኝቶ መካሄድ እንደሚኖበት ያለንን እምነት በተጠቀሰው ሰነዳችን ገልፀናል።

1. ሁሉም ብሶቱን እያነገበ እንዲንቀሳቀስ ምን እናድርግ?

ለግንቦት ድሎች እየተባለ የሚካሄደው ትግል የግንቦትን ቅልበሳ መዘዞች ለመቋቋም የሚካሄድ ትግልም መሆን ይኖርበታል። ዛሬ ህብረተሰባችን በፖለቲካውም ሆነ በማህበራዊና ኢኮኖሚ ጥያቄዎች ከግንቦት በፊት ከነበረበት ይበልጥ የከፋ ሁኔታ ውስጥ በመሆኑ እየተባባሰና በየአለቱ እየተበላሸ በመሄድ ሳይባለው የፖለቲካ ብቻ ሳይሆን የኢኮኖሚና ማህበራዊ ሁኔታ የተነሳ ቀውሱ ያልዳሰሰው የህብረተሰብ ክፍል አይገኝም። ከዚህ ተነስተን "ሁሉም እንደብሶቱ" ስንል የተለያዩ የህብረተሰብ ክፍሎችን የምንቀሰቅስበት መሳሪያችን ምንድን ነው? ህብረታችንን በሚመለከት ይህ

መሳሪያ በምርጫው ወቅት አቅርበን የነበረውና ዛሬ "የተቀለበሰው" አማራጭ ሰነዳችን ነው። ይህ ሰነዳችን እንደ ተራ የምርጫ ማኒፌስቶ የራሱን አማራጭ ብቻ ከማቅረብ ይልቅ እዚያው በዚያው በአንድ በኩል "የኢህአዴግ አጥፊ ፖሊሲ ይኸ ነው" ብሎ ከዚያ በተጓዳኝ ደግሞ "የኛ አማራጭ ደግሞ ይኸ ነው" በሚል መንፈስ ጥንድ ይዘት እንዲኖረው ተደርጓል። ከዚህም በተጨማሪ ሰነዱ "በናሽንፍ በተግባር የምንተረጉመው" ከሚል አንድ ወጥ የሆነ ስሌት ብቻ በመነሳት አልተነደፈም። በዚህ ፕሮግራም ዙሪያ ተንቀሳቅሶ ኢህአዴግ በማጭበርበር አሸነፍኩ ካለ የፈቀደውን አማራጭ ለመምረጥ መብቱን የተነፈገውና ድሉን የተቀማው ህዝባችን በነዚህ አማራጮች ዙሪያ ትግሉን መቀጠል ይኖርበታል የሚል እምነት ነበረን። ሶስተኛ በኛ በኩል በተለያዩ የራሳችን ችግሮችና ድክመቶች ምክንያት አላማችንን ለህዝብ ማስጨበጥ አቅቶን ኢህአዴግ በሃቅ ካሸነፈ ደግሞ የሚከተላቸው አጥፊ ፖሊሲዎች የህዝባችንን ችግሮች እያባባሱ ስለሚሄዱ የህዝባችን የእለት ከለት ችግሮች መፍትሄዎች እየጠቆመ ትግሉን ለመቀጠል በሚያስችል ሁኔታ የተሰናዳም ሰነድ ነበር።

በወቅቱ የነበረው አስተሳሰብ በምርጫው ማግለት ኢህአዴግ በእነዚህ አገር አውዳሚ ፖሊሲዎች ከቀጠለ በአንድ በኩል የነሱ አጥፊነት በሌላ በኩል ደግሞ እኛ ያቀረብናቸው አማራጮች ትክክለኛነትና ህዝባዊነት እየጎሉ የሚሄዱበት ብሎም ህዝቡ ትግሉን አፋፍሞ ሊቀጥል የሚችልበት ክስተት ይፈጠራል የሚል ነበር። ይህ አልሆነም። ምክንያቱም ግልፅ ነው። ሰነዳችንን ህዝባችን ብቻ ሳይሆን እኛም ረስተነዋል። ከዚህ ተነስተን "ሁሉም እንደ ብሶቱ" ስንል ሌላ ምንም ትርጉም የለውም። የኢህአዴግን ፖሊሲዎች አጥፊነት በየእለቱ በኑሮው እያያው ላለው ህዝብ ይህንን መንግስት በፖለቲካው መስክ ብቻ ሳይሆን በነዚህ ያኔ በምርጫው ዘመቻ ወቅት አብረን በተዋጋናቸው አጥፊ ፖሊሲዎችም ለመዋጋትና ከነዚህ ፖሊሲዎች አንፃር የኛ ምን ያህል ትክክለኛ እንደነበሩና እንደሆኑ ለማሳየት በቀላሉ ሊሰርፁ በሚችሉ የቅስቀሳ ስልቶች በተለያዩ የህብረተሰብ ክፍሎች መሰማራት ይኖርብናል ማለት ነው። ይህ ደግሞ የእይታ ጉዳይ እንጂ ስነ ስርዓትና ተከታታይነት ባለው መልክ ከተሰራ አስቸጋሪ አይሆንም።

ይህንን አባባላችንን ይበልጥ ተጨባጭ ለማድረግና የቅስቀሳችን አቅጣጫ ምን ይዘት እንደሚኖረው ለማሳየት የሃገራችንን ህዝብ ከሰማንያ ከመቶ በላይ የሚመለከተውን የእርሻ ፖሊሲና አሁን የተከሰተውን አስከፊ ርሃብ ሰፋ አድርገን እንመልከት። በሃገራችን መልሶ የገባውን ርሃብ እነ አቶ መለስ ዛሬም እንደ ንጉሱና ደርግ ዘመን በድርቅ በማላከክ ብቻ አይወሰኑም። ከዚያም ተጨማሪ ስብብም እያመጡ ናቸው። ይኸውም በአለም አቀፉ የኢኮኖሚ ሁኔታና በተለይ "በቻይናና ህንድ አገር የኦሮ ደረጃና የህዝቡ ፍጆታ ከፍ ማለት" በተከሰተው የዋጋ መናፈር የሚለው አዲስ ስብብ ነው። ይህ "ወደሽ ከተደፋሽ ቢረገጡሽ አይክፋሽ..." እንደተባለው መሆኑ ነው። "የአለም አቀፉ ኢኮኖሚ" ስብብ ራሱ ሊመጣ የቻለው በሰነዳችን ያጋለጥናቸው ፖሊሲዎች በመቀጠላቸው እንደሆነና በዚህ የኢህአዴግ መሪዎች በያዙት አካሄድ ደግሞ ሃገራችን ምንጊዜም ቢሆን ከርሃብ አዙሪት መውጣት እንደማትችል ማሳየት በጣም ቀላል ነገር ይመስለናል።

በአማራጭ ሰነዳችን ላይ በእርሻ ጉዳይ የኢህአዴግ ፖሊሲ በግልፅ ከተቃወምንባቸው በርካታ ምክንያቶች ሁለት መሰረታዊ ሊባሉ የሚችሉና አማራጭም ያቀረብንላቸው ፖሊሲዎች አሉ። የመጀመሪያው የእርሻ ፖሊሲ ኢህአዴግ በፕሮግራሙ "በአለም ገበያ የተቃኘ" ብሎ በግልፅ ያስቀመጠው ፀረ ገበሬና ፀረ ህዝብ "የእድገት" ተብሎ ፖሊሲ ሲሆን በኛ በኩል የቀረበው እዛው አገራችን "አምራችና ሽማች ተያይዘው የሚያድጉበት" የሚለው አገር ተኮር የሆነ አጠቃላይ የልማት ስትራቴጂ ነው። ሁለተኛው ደግሞ የሃገራችንን ገበሬዎች የይዞታ ዋስትና ነስቶ መልሶ የመንግስት ብሎም የመንደር ካድሬዎች ጭሰኛ ያደረገው የመሬት ስሪትና በኛ በኩል ገበሬው ከዚህ ጢሰኝነት ሙሉ በሙሉ ነፃ ለማውጣት የተቀየሰ አቋማችን አለ።

በማንኛውም ቅስቀሳችን ዛሬ በሃገራችን አንዳንድ ዘጋቢዎች እስከ አስራ አራት ሚልዮን የሚያደርሱት ህዝብ ቢራብ በቅልበሳው ሳቢያ እነዚህ ሁለት አጥፊ ፖሊሲዎች እንዲያውም ተፋፍመው በመቀጠላቸው እንደሆነ ግልፅ በሆነ ሁኔታ መቀመጥ ይኖርበታል ማለት ነው። እኛ የህዝብ ወገኖች ስለ ርሃብና የስቀቀን ኦሮ ስናወራ እነ አቶ መለስ ከዚሁ ከተከሰተው ርሃብ ጋር በተያያዘ ለአለም መገናኛ ብዙሃን በሚሰጧቸው ቃለ ምልልሶች በሃገራችን የእርሻ ምርት 10% አድጓል እያሉ ሲያሾፉ እናያቸዋለን። ይህ ምን ያህል እውነት ነው? ታዲያ እንዲህ ከሆነ ህዝብ ለምን ይ

ራባል? ለዚህ ያለው መልስ ሁለት ነው። አንደኛ በዚህ አመት የአለም ባንክ ባቀረበው ዘገባ በሃገሪቱ የነፍስ ወከፍ ምርት እንደ ቀነሰ ያሳያል። ሁለተኛ ደግሞ የትኛው የእርሻ ምርት የሚለው ጥያቄ አለ። ይህ ደግሞ "አለም ገበያ ተኮር" ወደሚለው ፖሊሲያቸው ያመጣናል።

"የእርሻ ምርት ጨመረ" ሲባል ለተራብ ህዝባችን ፍጆታ ሳይሆን የምናወራው ለውጭ ገበያ ስለሚመረተው አበባ ከሆነ በዚህ ሴክተር የሚታየው እድገት እጅግ አስገራሚ የሚባል ነው። በአለፉት አምስት ስድስት አመታት ይህ ዘርፍ ተለምዶ ሊባል የሚችል እድገት እያሳየ ይገኛል። በ1997 አ.ም. (ማለት በምርጫው አመት) ከዚህ ዘርፍ ኤክስፖርት የሚገኘው ሃያ ሚሊዮን ዶላር ብቻ ሲሆን ከሁለት አመት በኋላ ሶስት መቶ ሚሊዮን ይጠበቅ እንደነበረ መገለጹ ይታወቃል። አንዳንድ ጥናቶች እንደሚጠቁሙት ደግሞ በጥቂት አመታት ውስጥ ይህ ከማህበራዊና ኢኮኖሚያዊ መዘዞች አልፎ አካባቢ አውዳሚ የሆነ የኤክስፖርት ዘርፍ ከቡና ይበልጥ ገቢ እንደሚያስገኝ እየጠቆሙ ይገኛሉ። በመስከረም ወር 2007 "የኢትዮጵያ የአበባ ዘርፍ ኬንያን አልፎ ለመሄድ የሚችልበት ሁኔታ እየተከሰተ ነው" በሚል ርእስ "ዘ ኢስት አፍሪካን" የተባለ የናይሮቢ ጋዜጣ በአንድ አመት ውስጥ የአበባ ኤክስፖርት በ500% ማደጉን ዘግቧል።

"በአለም ገበያ የተቃኘ" የሚለው የኢህአዴግ የእርሻ ፖሊሲ በዚህ መልክ በመቶ ሽዎች ሂክታር የሚቆጠር ለም መሬት ለአውሮፓ አበባ ያውላል። ከዚህ በተጨማሪ ለእግሮ ፍጭል እየተባለ እየተቸበቸበ ያለው ለም የእርሻ መሬት አንድ ፀረ ግለባሳይዜሽን የሆነ አውሮጳዊ እንዳለው "ከደቡብ ህዝቦች አፍ ነጥቆ የአውሮጳን መኪናዎች ለመመገብ" የሚሰራ ግፈኛና አጥፊ አካሄድ እንደሆነ ግልፅ ነው። የኢህአዴግ መሪዎች ይህንኑ የጥፋት ሎጂክ በመከተል አሁን ደግሞ "የአሷ እያረረባት የሰው ታምሳሌች" እንደተባለው የነሳውዲ አረብያንና የነጂቡቲን "የምግብ ዋስትና" (ፋድ ሴኩሪቲ) ለማረጋገጥ እየተወሰደ ያለው እርምጃ ነው። ሌላው ቀርቶ የተባበሩት መንግስታት የምግብና የእርሻ ድርጅት ዋና ዳይሬክተር የሆኑት ሴኔጋላዊውና በግራ አክራሪነት "ታምተው" የማያውቁት ዣክ ድዩፍ ሳይቀሩ "የእርሻ የእጅ አዙር ቅኝ አዛዝ" (ኒኦ ኮሎንያሊዝም) ብለው በጠሩት ክስተት ሳቢያ እነዚህ አገሮች ለራሳቸው ፍጆታ የሚሆነውን ምግብ እኛ አገር እያመረቱ ወደ ሃገራቸው ለመጫን መሬት እየተሰጣቸው ነው።

ከሃገራችን የእርሻ ችግሮች አንዱ የእያንዳንዱ ገበሬ ቤተሰብ ማሳ ከአመት አመት እየሚሸሸች አንድን ቤተሰብ ከአመት አመት ለመመገብ አልበቃ እያለች በመሄዷ እንደሆነ ይታወቃል። ከኢትዮጵያ ኢኮኖሚስቶች ማህበር ጥናቶች እንደሚታየው በሃገራችን የአንድ ገበሬ ቤተሰብ ማሳ አማካኝ ሰፋት 1.02 ሄክታር ነው። ለዚያውም ይህ አማካኝ ተባለ እንጂ ከሃገራችን ገበሬዎች 37.6% ደግሞ የሚያርሱት ማሳ 0.38 ሄክታር እንደሆነ የኢትዮጵያ ኢኮኖሚስቶች ማህበር ጥናቶችና ሌሎች በርካታ ሪፖርቶች ይገልጻሉ። ከዚህ አልፎ ተርፎ 11% ጨርሶ መሬት የሌላቸው ናቸው።

የሃገራችን አርሶ አደሮች ያሉበት እንዲህ አይነት አስቸጋሪ ሁኔታ መሆኑ እየታወቀ መለስ ዜናዊ በሃምሌ አጋማሽ ላይ "መሬት ለመመራት" ሃገራችን ለመጡ የሳውዲ አረብያ ልኡካን "በመቶ ሽዎች ሂክታር የሚለካ የእርሻ መሬት ልንሰጣቸው ዝግጁ (አገር) መሆናችንን ገልፀንላቸዋል።" እስከ ማለት መሄዱን ፋይናንሻል ታፖምስ 21/08/08 አትሙ ዘግቧል። በዚህ ጉዳይ በርካታ ኤክስፐርቶች ከፍተኛ ስጋት እንዳላቸው ሲገልፁ አንዱ የተመድ ኤክስፐርት ህዝብ እየተራብ "ሌሎች በዚች አገር ምድር ላይ አምርተው እህል ሲያግዙ ሲታዩ" ሲፈጥር ስለሚችለው አደጋ ያለውን ስጋት ገልጿል። በዚህ "ኤክስፖርት ኦርፖንትድ" በሚሉት አደገኛ ፈሊጥ የተነሳ የሚከሰተው ችግር በርካታ አራሾች ከመሬታቸው እየተፈናቀሉ ለጅብ መሰጠታቸው ብቻ አይደለም። ለሃገር ምግብ ፍጆታ የሚመረተው እየቀነሰ ሲሄድ የዋጋ መናር የሽማግሌን ህዝብ ኦሮ የሚያናጋም እንደሆነ ግልፅ ነው። በዘንድሮው ርሃብ ሳቢያ ከመቸውም ጊዜ ይበልጥ የታዛቢዎችን ትኩረት የሳበው በቀደሙት አመታት ቢከፋም ቢለማም በቀን ሶስቱ በልቶ ያድር የነበረው ከተሜ አሁን ከነልጆቹ የመራቡና በአጠቃላይ የከተማ ድሆች (Urban Poor)

መበራከት የዚህ ውልግድግድ ፖሊሲ ውጤት መሆኑ የሚካድ አይደለም። እነ አቶ መለስ የአዳን መሬት ለአበባ ለባእዳን ቸብችበው ስለጤፍ መወደድ ሲያወሩን ይህ ሁሉ የዚህ ፖሊሲያቸው ውጤት እንደሆነ አይገነዘቡም ማለት የሚቻል አይመስለንም። ባይገነዘቡም ሃቁን አፍረጥርጦ ለህዝባችን መናገር የኛ ፈንታ ይሆናል።

የሃገራችን ችግሮች ሁሉም የተያያዙ እንደ መሆናቸው መጠን ይህ "መሬታችንን ለውጭ ገበያ ለማምረት" የሚለው ፖሊሲ በሰነዳችን ላይ ካወገዝነው ግፈኛ የመሬት ስሪት ጋር የተያያዘ ነው። ከአራት አመታት በፊት በኢትዮጵያ ኢኮኖሚስቶች ማህበር የተካሄደ አንድ ዋና ትኩረት "መሬት ለአራቱ" ተብሎ ስንት መስዋእት የጠየቀ ትግል በተካሄደበት አገራችን ከየካቲት የመሬት አዋጅ ሰላሳ አመት በኋላም ከሃገራችን ገበሬዎች 84% ያህሉ መሬት የነሱ የአራቹ ሳይሆን የመንግስት ነው ብለው እንደሚያምኑ አሳይቷል። ከዚህም እምነት በመነሳት 76% ያህሉ ዋና ጭንቀታቸው 'የያዙት ማሳ የዛሬ አምስት አመት የነሱ ሆኖ መቀጠሉን ወይም አለመቀጠሉ እርግጠኞች አለመሆናቸው' እንደሆነ ይጠቁማል። በሰሞኑ የርሃብ ዙር በተደጋጋሚ እንደ ምክንያት ሆኖ በራሳቸው በገበሬዎች የሚነሳው ጉዳይ ይህ የመሬት ይዞታ ዋስትና ጉዳይ ነው። የሎስ አንጀለስ ታይምስ ጋዜጠኛ አገሪት 5 ቀን ባወጣው እትሙ በዚህ ጉዳይ አንድ ገበሬ ጠቅሶ እንዳለው "መንግስት በፈለገው ጊዜ መሬቴን የሚቀማኝ ከሆነ ተግባር ለፍቶ መስራት ምን ዋጋ አለው?" በማለት በመሬት እንደተናገረ አስፍሯል።

በኛ በኩል ግልፅ የሆነና የገበሬውን ፍላጎት የሚያንፀባርቅ ብቻ ሳይሆን ማሳውን እንዲያሻሽል፣ ዛፍ ተክሎ አስከፊ የሆነውን የጫካ ምንጠራና ተከታዩን የአካባቢ ውድመት እንዲዋጋ፣ ከኢህአዴግ የመንደር ካድሬዎች የፖለቲካ ቁጥጥር ነፃ በሆነ ሁኔታ አነዚህ የጥፋት ሃይሎች ሳይሆኑ በመሬቱ ላይ አራቱ ራሱ የሚወስንበት ሁኔታ ማመቻቸት ያስፈልጋል ብለን ታግለናል። ከግንቦት 97 በፊት በውጭ አሳዳሪዎቻቸው ግፊትም ሆነ የገበሬውን ድጋፍ ለማግኘት በያዝ ለቀቅ ተጀምሮ የነበረው የይዞታ ሰርቲፊኬት ለገበሬው የማይል ጉዳይ ዛሬ ጨርሶ አይነሳም። እንዲያውም ኢህአዴግ በዚህ አጥፊ ፖሊሲ ቀጥሎ ተቃዋሚ ደግፋችሁ ነበር የተባሉ ገበሬዎችን ከመሬታቸው በገፍ እየነቀለ እንደሆነ ሂደቱን ራይትስ ዎች ባለፈው አመት አጋልጧል። በየመንደሩ ገበሬዎች በዚህ መልክ የተቃዋሚ ደጋፊዎች እየተባሉ ከማሳቸው ሲፈናቀሉ በጠቅላላው "ይህንን አይተህ ተቀጣ..." እየተባለ ማስጠንቀቂያ በሚደርሰው በአካባቢው ገበሬ ላይ የሚነሳው ሽብርና አለመረጋጋት ምን ያህል እንደሆነ ለመገመት አስቸጋሪ አይመስለንም።

የሆነ ሆኖ ይህ የኢህአዴግ ፖሊሲ ገበሬውን በፖለቲካ ቁጥጥሩ ስር ለማዋል ብቻ የተቀየሰ አይደለም። በኢኮኖሚውም መሰክ የሄድን እንደሆነ "አለም ገበያ ተኮሩ" የእርሻ ፖሊሲ እንዲሰራ ከተፈለገ የይዞታ ዋስትና ያልተረጋገጠበት፣ በዘፈቀደ የሚሰራ ሙሰኛ ስርአት ያስፈልገዋል። ከፍ ብለን የጠቀስነው ፋይናንሻል ታይምስ የተያዘው የባለዳን ለመሬት የመራኮት ሂደት በመፈፀም ላይ ያለው "የህግ የበላይነት እጅግ ደካማ በሆነባቸውና ገበሬዎች የይዞታ ዋስትና በተነፈጉባቸው አገሮች" እንደሆነ አብራርቷል።

የኢህአዴግ መንግስትና የየአካባቢው ባለስልጣናት መለስ እንዳለው "በመቶ ሺዎች ሄክታር የሚቆጠር የእርሻ መሬት" ለውጭ ገበያ ምርት እንዲውል ወይም ለባለዳን እንዲቸበቸብ ከፈለጉ መንግስት የሃገሪቱ መሬት ብቸኛ ባለቤት ሆኖ የፈለገውን ማሳ ለፈለገው ባለድም ሆነ አገር በቀል አምራች ለመስጠት ገበሬውን የማፈናቀል "መብቱን" መጠበቅ ይኖርበታል ማለት ነው።

ይህንን ሁሉ በዚህ መልክ በሰፊው ማውሳት ያስፈለገው እይታ ቀይረን ትግላችንን በህዝባችን ተጨባጭ ችግሮችና ባሉን አማራጭ መፍትሄዎች ላይ እንዲያተኩር ካደረግን ህዝባችንን ይዘን ለመታገል ማለቂያ የሌላቸው ተጨባጭ የትግል መፈክሮች እንዳሉ ለማሳየት ነው። በዚህ መልክ ገበሬውን እንደምንቀሰቅስ ሁሉ እንደዚሁ ከፕሮግራሞችን እየተነሳን ለተለያዩ የህብረተሰብ ክፍሎች - ለስራ አጡ፣ ለተማሪው፣ ለነጋዴው፣ ለሰራተኛው፣ ለኢንቬስተሩ፣ ለጅምላ ድህነት ለተጋለጠውና ከዚህ ርሃብ ጋር ተያይዞ አስፈሪ በሆነ ሁኔታ ቁጥሩ እያደገ ለሚሄደው 'ድሃ ከተማ' (Urban

Poor) ወዘተ....ተጨባጭ ሃቆች ላይ የሚመረኮዙ አማራጭ አዘል ቅስቀሳዎች ማካሄድ እንችላለን። ነገር ግን ይህ በራሱ ከአስከካሁኑ የተቃዋሚዎች አካሄድ ለየት ያለ አወንታዊ እርምጃ ቢሆንም ብቻውን በቂ አይሆንም። በዚህ መልክ የምናካሂደው ቅስቀሳ እንደኛ ለሁሉም ለሚመለከታቸው ክፍሎች እንዲደርስና ሁለተኛ ደግሞ በሁለቱ የስትራቴጂያችን ሌሎች ዘርፎች ማለትም ሁሉም ከግል ብሶቱ ብቻ ሳይሆን በትግግዝ መንፈስና ለፖለቲካ ለውጥ "ይቻላል" ብሎ ተነሳሽ በአንድ አቅጣጫ እንዲገፉ ካለንበት ተጨባጭ ሁኔታና ካለን አቅም የሚመጥን ስትራቴጂ ያስፈልገናል።

2. "አንቀሳቃሽ" ሃይሎች ላይ ማተኮር አስፈላጊነት

ባለፉት አመታት በርካታ የትግል ጥሪዎች ስናስተጋባ ቆይተናል። በህብረታችን ደረጃ እንኳን ደግመን ደጋግመን "የትግል አንድነት ጥሪ" "አስቸኳይ ጥሪ" ወዘተ እያልን ብዙ መግለጫዎች አውጥተናል፤ ብዙ ገለጣዎች አድርገናል። ነገር ግን እስካሁን እንደሚታየው ከሆነ እንኳን ከፍ ብለን የጠቀስናቸው የህብረተሰቡ የተለያዩ ክፍሎች ብሶታቸውን አንግበው በጋራ ሊነሱ ቀርቶ ተማሪውንና ወጣቱን በአንድ ቀንና በአንድ መፈክር ከዳር እስከዳር በሃገሪቱ ከዚያም ወረድ ብለን በአዲስ አበባ ደረጃ እንኳን ቢሆን ሁሉም በአንድ ላይ እንዲነሳ ማድረግ የተቻለ አይመስልም። ይህ የሚያሳየን አንድ ቁም ነገር ነው። አመራር መስጠት ማለት ጥሪ ከመወርወር አልፎ ከፍ ብለን የጠቀስናቸው የተሰበጠጠ የህብረተሰብ ክፍሎች ውስጥ በተቀነባበረና በተደራጀ መልክ ተሰማርተው እነዚህ ክፍሎች ለትግል እንዲነሳሉ ጥንቃቄ በተመሰረተ - ማለትም ዛሬ ባለው በሃገራችን ተጨባጭ ሁኔታ አስገዳጅነት በህቡእ - ድርጅታዊ ስራ የሚሰሩ ጥቂትም ቢሆኑ የተዋቀሩ ዜጎች ያስፈልጋሉ ማለት ነው። ከዚህ ግንዛቤ ከተነሳን መከተል የሚኖርብንን አካሄድ በአጭር በአጭሩ እንደሚከተለው ማስቀመጥ ይቻላል።

መጀመሪያ የቅስቀሳ ርእሶቻችን ወይም ቴምቻችን በተቻለ ተጨባጭ፣ ግልፅና ማራኪ እንዲሆኑ ታስበው በየህብረተሰቡ ክፍል ያሉትን ችግሮች አብጠርጥረው በሚያውቁ "ውስጥ አዋቂ" ዜጎች (ወይም በነሱ ትብብር) ካልተሰሩ እንደ እስካሁኑ የደፈና ቅስቀሳዎች የመሆናቸው አደጋ አለ። ስለዚህ ከፍ ብለን በጠቀስናቸው የተሰበጠጠ የህብረተሰባችን ችግሮች ዙሪያ በጉዳዩ በመያድ መልክ የተሰማሩ ዜጎች በቅስቀሳው ጥረት የሚገቡበት ወይም ደግሞ አብዛኞቹ የየራሳቸው ድረ ገጾች ስላሏቸው ከነዚህ በኛው ጥረት በምናገኛው ጭብጦች ወይም ደግሞ በውጭ ሆነው በአለም አቀፍ ድርጅቶችም ሆነ በሌሎች መስኮች በነዚህ ችግሮችና በመፍትሄዎቻቸው ላይ የዳበረ አውቀት ያላቸው ዜጎች ትብብር የሚገኝበት ዘዴ ሆነ ተብሎ ሊፈለግ ይገባል።

ሁለተኛ በዚህ መልክ ለየህብረተሰቡ ክፍሎች የምናደርገው ጥሪ ምን ያህል ተጨባጭ ቢሆን ወደአነሱ ደርሶ የትግል ቀስቃሽ መሳሪያ እንዲሆን የኛ ጥረት ብቻ ይበቃል ማለት አይቻልም። አንደኛ ራሱ ቅስቀሳው በቀላል ቋንቋ በነዚህ ክፍሎች እንዲደርስ ሁለተኛ ደግሞ እነዚህ የተለያዩ የህብረተሰብ ክፍሎች በቅስቀሳው ተደፋፍረው ወደ ትግሉ "ይቻላል" ብለው እንዲገቡ የእንቅስቃሴ እምርታ የሚፈጥር ግንባር ቀደም አንቀሳቃሽ ሃይል መፍጠሩ ላይ ማተኮር ያስፈልጋል። ይህ "አንቀሳቃሽ ሃይል" ሌላ ምንም ሳይሆን እስካሁን ድረስ በሃገር ውስጥ ወጣቱንና ተማሪውን ጨምሮ "የህዝብ ድምፅ ይከበር" "ዴሞክራሲና ተጠያቂነት ይኑር" "ነፃው ፕሬስ አይታፈን" "የተሰሩት የፖለቲካ እስረኞች በሙሉ ይፈቱ" እያለ አሁን የቀዘቀዘውን ትግል በግንባር ቀደምነት ሲያካሂድ የነበረው ሃይል ስለሆነ ከዚህ ውስጥ በሙሉ እንኳን ባይቻል የተቻለውን ያህል መልሶ በህቡእም ቢሆን ማደራጀት ያስፈልጋል ማለት ነው።

ሶስተኛ በኛ ግምት ለእነዚህ "አንቀሳቃሽ" ሃይሎች በተለይም የተማሪውና ወጣቱ ሚና ሃሳቦቹን በማስፋፋት ላይወሰን ይችላል። እነዚህ ግንባር ቀደም ሃይሎች ከዚህ አልፈው ህብረተሰቡ ተበራቶና እምነት አድርጎ በሙሉ ልብ ከትግሉ እንዲደባለቅ በነዚህ ተጨባጭና ህዝባዊ የተቃውሞ መፈክሮች ዙሪያ እምርታ ለመፍጠር የሚችሉ ተጨባጭ እንቅስቃሴዎች በግንባር ቀደምነት ሊጀምሩና መላውን የህብረተሰብ እንቅስቃሴ ሳይጠብቁ "ለኳሽ" የተቃውሞ አርምጃዎች ሊጀምሩ የሚችሉ ሃይሎች ሆነው መታየት ይኖርባቸዋል።

አራተኛ ይህንን ተግባራዊ ለማድረግ የሚጠብቀንም ድርጅታዊ ስራ ግልፅ ይመስለናል። ከፍ ብለው በጠቅላላው በተለያዩ የህብረተሰብ ክፍሎች ውስጥ ጥሪያችንን የሚያስተጋቡና ወደ ተግባር የሚገፋፉ ዜጎች በህቡእ ማደራጀት አለብን እንደተባለው ሁሉ በተማሪው፣ በወጣቱና በነጋዴው፣ በታክሲ ነጅው፣ በሰራተኛው፣ በሴቶችና በሌላው ዴሞክራሲያዊ ሃይል አካባቢ በጣም ጥቂትም ቢሆኑ ቆራጥና "የኛ" የምንላቸው በህቡእ የተደራጁ ዜጎች ያስፈልጉናል ማለት ነው።